

NARODNA BANKA SRBIJE

**SEKTOR ZA DEVIZNE POSLOVE
ODELJENJE ZA UPRAVLJANJE DEVIZNIM REZERVAMA**

**PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM
FINANSIJSKOM TRŽIŠTU
22. februar – 3. mart 2017.**

Mart 2017.

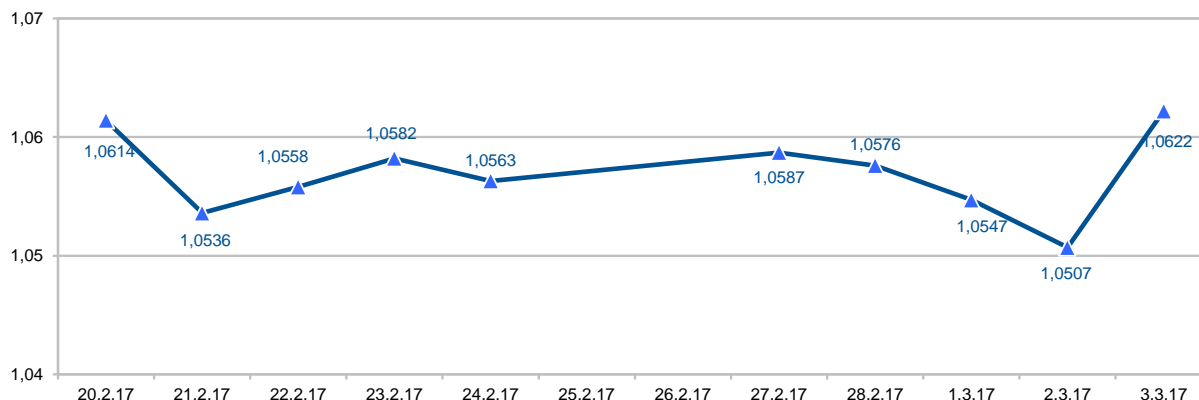
Pregled i predviđanje referentnih kamatnih stopa pojedinih centralnih banaka

	Referentna kamatna stopa (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum poslednje promene	Naredni sastanak	Očekivanje (u %)
I Evropska centralna banka	0,00	-0,05	10. 03. 16.	09. 03. 17.	\
II Federalne rezerve	0,50-0,75	+0,25	14. 12. 16.	15. 03. 17.	0,75-1,00
III Banka Engleske	0,25	-0,25	04. 08. 16.	16. 03. 17.	\
IV Banka Kanade	0,50	-0,25	15. 07. 15.	12. 04. 17.	0,50
V Švajcarska nacionalna banka	(-1.25%) – (- 0.25%)	-0,50	15. 01. 15.	16. 03. 17.	\

Izvor:
Bloomberg LP

1. Kurs EUR/USD

Kurs EUR/USD
(dnevni podaci)

Izvor: Bloomberg LP

Početak izveštajnog perioda obeležio je smanjeni obim trgovanja, usled praznika zbog kojeg su tržišta u SAD bila zatvorena. Već narednog dana, dolar beleži najveći dnevni rast vrednosti u odnosu na evro u poslednje dve nedelje, nakon optimističnih izjava članova FED-a, kao i usled političke neizvesnosti u Evropi, pred izbore koji će biti održani u Holandiji i Francuskoj. Predsednik FED-a iz Klivlenda *Mester* (bez prava glasa u ovogodišnjem sazivu *FOMC*-a) izjavila je da smatra odgovarajućim povećanje kamatnih stopa u ovom trenutku, ukoliko se nastavi trenutni tempo ekonomskog napretka SAD. Predsednik FED-a iz Filadelfije *Harker* (sa pravom glasa u ovogodišnjem sazivu *FOMC*-a) izjavio je da je moguće povećanje referentne kamatne stope na sastanku FED-a u martu, te da će to zavisiti od podataka o inflaciji i rastu zarada, koji do tada budu objavljeni. *Harker* smatra da treba nastaviti sa postepenim povećanjem kamatne stope u SAD i očekuje tri povećanja od po 25 bp u toku ove godine, dodajući da ta procena ne uključuje eventualne mere fiskalne politike.

Sredinom nedelje dolar je slabio u odnosu na evro, nakon objave izveštaja sa sastanka FED-a, završenog 1. februara, koji je prema procenama analitičara, bio manje optimističan u odnosu na tržišna očekivanja. U izveštaju se navodi da bi uskoro moglo doći do povećanja referentne kamatne stope, ukoliko podaci o rastu cena i zaposlenosti u narednom periodu budu u skladu sa ili iznad trenutnih procena, iako većina članova *FOMC*-a ne smatra da postoji rizik od značajnog ubrzanja inflacije i očekuje dostizanje ciljanog nivoa u srednjem roku. Slabljenju dolara doprinele su i izjave novog ministra finansija

SAD *Mnuchin*-a, koji je izjavio da će politika nove administracije imati ograničeni uticaj u toku ove godine, što su tržišni učesnici protumačili kao nedovoljno brz napredak u pogledu očekivanih reformi poreskog sistema SAD, za koje je *Mnuchin* izjavio da očekuje da budu usvojene u Kongresu pre pauze u avgustu. U toku prvog dela izveštajnog perioda evro je oslabio za 0,50% u odnosu na dolar.

Drugu nedelju izveštajnog perioda evro je započeo rastom vrednosti u odnosu na dolar, nakon objave rezultata anketa koje ukazuju na smanjene izgleda za pobjedu *Marin Le Pen*, predsjedničkog kandidata Nacionalnog fronta, na izborima koji će u Francuskoj biti održani u aprilu. Rast vrednosti evra podržala je i objava podataka o višoj vrednosti indeksa Evropske komisije u februaru, koji meri ekonomsko poverenje u zoni evra, i ukazuje na rast BDP-a zone evra od 0,5% u prvom kvartalu. Međutim, već krajem prvog dana dolar počinje da jača, nakon što je predsednik FED-a iz Dalasa *Kaplan* istakao da bi FED trebalo da poveća kamatne stope u bliskoj budućnosti, kako bi se izbegao preterani rast inflacije, bez obraćanja previše pažnje na tržišna očekivanja i događaje kao što su Bregzit i dešavanja u Kini, dodajući da postoji mogućnost da su na tržištu rada prisutni veći neiskorišćeni kapaciteti od onih na koje ukazuje stopa nezaposlenosti.

Jačanje dolara nastavljeno je i tokom naredna tri dana. Na vrednost dolara pozitivno su uticale izjave nekoliko članova FED-a, koje su značajno povećale verovatnoću rasta kamatnih stopa u SAD na sastanku u martu. Predsednik FED-a iz Njujorka *Dudley* (sa pravom glasa u ovogodišnjem sazivu *FOMC*-a), izjavio je da veruje da će FED u relativno bliskoj budućnosti izglasati povećanje kamatnih stopa, te da je trenutna situacija značajno više u korist te odluke. Predsednik FED-a iz Filadelfije *Harker* (sa pravom glasa u ovogodišnjem sazivu *FOMC*-a), ponovio je da očekuje da će FED u toku ove godine tri puta povećati kamatne stope, dok je predsednik FED-a iz San Franciska *Williams* (bez prava glasa u ovogodišnjem sazivu *FOMC*-a) izjavio da bi FED mogao povećati kamatne stope već na narednom sastanku koji će biti održan 14. i 15. marta, kako bi se izbeglo neodrživo pregrevanje ekonomske aktivnosti. Njihovim izjavama priključila se i *Brainard*, član Odbora guvernera FED-a, koja je izjavila da će pod pretpostavkom nastavka ekonomskog napretka u SAD verovatno uslediti odgovarajuće skorije smanjenje ekspanzivnosti monetarne politike, ističući da se FED približava ispunjenju cilja pune zaposlenosti, da inflacija postepeno napreduje ka targetiranom nivou, spoljna tražnja je na solidnim osnovama, dok su rizici po ekonomske prognoze uravnoteženi. Još jedan član Odbora guvernera FED-a *Powell* izašao je u javnost sa izjavom da veruje da se FED nalazi blizu dostizanja ciljeva pune zaposlenosti i stope inflacije od 2%, te da misli da su se stvorili uslovi za povećanje kamatne stopa u martu. On je dodao da i dalje očekuje tri povećanja kamatne stopa u toku 2017. godine, ali da će to zavisiti od ekonomske situacije. U toku nedelje, objavljeni su podaci o stopi rasta BDP-a SAD, koja je prema drugoj proceni za četvrti kvartal, iznosila 1,9% na godišnjem nivou (očekivano 2,1%), u skladu sa prethodnom procenom, pri čemu je potrošnja stanovništva revidirana naviše, dok su prethodne procene rasta poslovnih investicija i državne potrošnje snižene. Tokom istog perioda objavljene su i preliminarne procene inflacije u Nemačkoj i zoni evra za februar. Stopa inflacije u Nemačkoj iznosila je 2,2% u odnosu na isti period prethodne godine, i nalazi se iznad 2% po prvi put u više od četiri godine, dok je stopa inflacije u zoni evra iznosila 2%, u skladu sa očekivanjima, nakon 1,8% iz januara. Bazna inflacija zone evra je u istom periodu bila nepromenjena (0,9%).

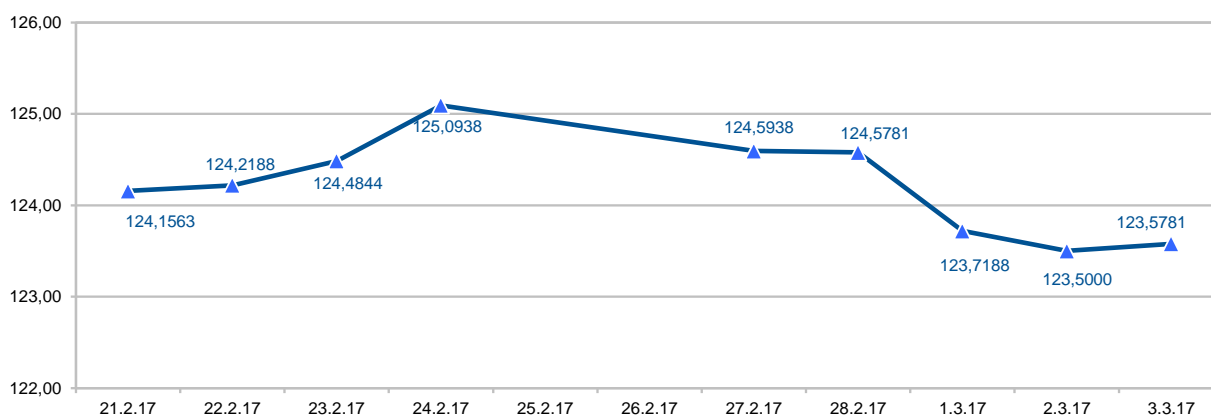
Poslednjeg dana izveštajnog perioda, dolar beleži pad vrednosti u odnosu na evro, uprkos izjavi predsednika FED-a Jelen, koja je istakla da bi rast kamatne stope na sastanku u martu bio odgovarajući, ukoliko podaci o inflaciji i zaposlenosti budu u skladu sa očekivanjima, ali to nije podržalo dodatno jačanje dolara, s obzirom na to da je rast kamatnih stopa u martu najvećim delom bio uključen u tržišna očekivanja i pre njenog obraćanja. Takođe, nije bilo naznaka rasta broja očekivanih povećanja kamatnih stopa u SAD do kraja godine, u odnosu na poslednje FED-ove prognoze, prema kojima se očekuju tri povećanja tokom 2017. godine. U toku druge nedelje evro je ojačao za 0,56% u odnosu na dolar, odnosno za 0,06% u toku celokupnog izveštajnog perioda.

2. Tržište hartija od vrednosti

2.1. Državne obveznice SAD

Cena fjučersa na desetogodišnje državne obveznice SAD

(dnevni podaci)

Izvor: Bloomberg LP

Prinosi državnih obveznica SAD u toku izveštajnog perioda zabeležili su rast duž cele krive prinosa. Prinosi dvogodišnjih državnih obveznica povećani su za oko 12 bazičnih poena, dok su kod desetogodišnjih instrumenata povećani za oko 5 bazičnih poena, odnosno došlo je do smanjenja nagiba krive prinosa.

Početkom prve nedelje izveštajnog perioda prinosi državnih obveznica su blago povećani, nakon objave *PMI* pokazatelja i izjava članova FED-a. Kompozitni *PMI* indeks u SAD, prema preliminarnim podacima za februar, imao je vrednost od 54,3, nakon 55,8 u prethodnom mesecu. *PMI* indeks usluga bio je na nivou od 53,9, ispod očekivanja (55,8) i vrednosti u januaru (55,6), dok je *PMI* indeks proizvodnog sektora iznosio 54,3, takođe manje od očekivanja (55,4) i vrednosti u januaru (55,0). Iako se beleži smanjenje u odnosu na januar, vrednosti sva tri pokazatelja nalaze se na nivou na kom su bile u decembru prošle godine i ukazuju na nastavak solidnog rasta privredne aktivnosti u SAD u februaru. Predsednik FED-a iz Filadelfije Harker, izjavio je da je povećanje referentne kamatne stope na sastanku FED-a u martu moguće i da će to zavisiti od podataka o inflaciji, kao i o rastu zarada do tada. On smatra da treba nastaviti sa postepenim povećanjem kamatne stope i očekuje tri povećanja (od po 25bp) tokom ove godine, pri čemu ta procena ne uključuje eventualne mere fiskalne politike. Član FED-a Vilijams rekao je da je ekonomija SAD snažna, da odluke FED-a nisu pod uticajem politike i da je potrebno da referentna stopa bude na višem nivou pre početka smanjenja bilansa stanja FED-a, kako bi se obezbedio manevarski prostor. Član FED-a Kaškari, smatra da na tržištu rada u SAD i dalje ima prostora za napredak, da rast zarada još uvek nije na nivou koji bi izazvao zabrinutost i da FED treba da dozvoli što brži rast ekonomije SAD, sve dok je inflacija na niskom nivou, što ukazuje na to da se on ne zalaže za brzo povećanje kamatnih stopa. Sredinom nedelje došlo je do umerenog pada prinosa, nakon objave izveštaja sa sastanka FED-a održanog početkom februara, u kome se navodi da bi uskoro moglo doći do povećanja referentne kamatne stope ukoliko podaci o rastu cena i zaposlenosti u narednom periodu budu u skladu sa ili iznad trenutnih procena, iako većina članova *FOMC*-a ne smatra da postoji rizik od značajnog ubrzanja inflacije i očekuje dostizanje ciljanog nivoa u srednjem roku. Procene izgleda ekonomije SAD nisu značajno promenjene u odnosu na one sa sastanka u decembru prošle godine. FED smatra da najavljene promene u fiskalnoj politici predstavljaju najveći izvor neizvesnosti, ali većina članova nije uključila njihov efekat u svoje procene jer detalji konkretnih mera i dalje nisu poznati. Krajem nedelje nastavljen je pad prinosa, usled toga što još nisu objavljeni detalji reformskih mera Trampove administracije, i sumnje investitora da one neće imati efekat koji je inicijalno očekivan. Sekretar Trezora SAD Mnukin izjavio je da očekuje da će novi poreski zakoni biti doneti do avgusta, ali nije dao više detalja. Na pad prinosa uticao je i rast političke neizvesnosti u Evropi, posebno u Francuskoj.

Tokom druge nedelje izveštajnog perioda zabeležen je rast prinosa državnih obveznica, usled objave solidnih ekonomskih podataka i optimističnih izjava članova FED-a. Prema drugoj proceni, stopa rasta BDP-a u četvrtom kvartalu prethodne godine iznosila je 1,9%, na godišnjem nivou (očekivano 2,1%). Podatak je bio u skladu s prethodnom procenom, pri čemu je potrošnja stanovništva, koja čini dve trećine ukupne ekonomske aktivnosti, revidirana naviše (sa 2,5% na 3,0%), dok su poslovne investicije i državna potrošnja revidirani naniže. Ekonomski rast SAD za celu 2016. godinu je iznosio 1,6%, što je najsporiji rast od 2011. godine, nakon što je u 2015. godini zabeležena stopa rasta od 2,6%. Indeks poverenja potrošača u SAD se u februaru povećao na 114,8 (očekivano 111,0), nakon 111,6 iz prethodnog meseca, pri čemu su i komponenta trenutne situacije i komponenta očekivanja zabeležile rast, usled rasta optimizma po pitanju stanja ekonomije, zaposlenosti i dohodaka. *ISM* indeks prerađivačkog sektora SAD je u februaru povećan na 57,7 (očekivano 56,2), nakon 56,0 iz januara, te se nalazi na najvišem nivou od avgusta 2014. godine, pri čemu je poboljšanje ostvareno kod komponenti novih porudžbina i proizvodnje, što ukazuje na nastavak snažne aktivnosti i u narednim mesecima, dok komponenta zaposlenosti beleži pad, kao i komponenta cena, ali se i dalje nalazi na visokom nivou. *ISM* indeks neproizvodnog sektora SAD je u februaru iznosio 57,6, iznad očekivanja i vrednosti iz januara (56,5), što je najviši nivo od oktobra 2015. godine. Rast u odnosu na prethodni mesec beleže komponente novih porudžbina (najveći nivo od avgusta 2015.), zaposlenosti i poslovnih aktivnosti (najveći nivo u poslednjih šest godina). Finalna vrednost *PMI* indeksa prerađivačkog sektora u SAD za februar iznosila je 54,2 (prethodno procenjeno 54,3, a očekivano 54,5). Kompozitni *PMI* indeks u SAD, prema konačnim podacima za februar, iznosio je 54,1, nešto ispod preliminarne procene (54,4). Predsednik FED-a Jelen izjavila je da bi rast kamatne stope na sastanku u martu bio odgovarajući ukoliko podaci o inflaciji i zaposlenosti budu u skladu sa očekivanjima, kao i da proces normalizacije monetarne politike verovatno neće biti spor kao što je bio tokom prethodne dve godine. Predsednik FED-a iz Njujorka Dadli izjavio je da veruje da će FED u relativno bliskoj budućnosti izglasati povećanje kamatnih stopa, te da je trenutna situacija značajno više u korist takve odluke. Predsednik FED iz San Franciska Vilijams izjavio je da bi FED mogao povećati kamatne stope već na narednom sastanku u martu, kako bi se izbeglo neodrživo pregrevanje ekonomske aktivnosti. Predsednik FED-a iz Sent Luisa Bulard izjavio je da je FED, u suštini, postigao svoje ciljeve u pogledu zaposlenosti i inflacije, ali da nema razloga da se bude agresivan pri povećanju kamatnih stopa.

Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

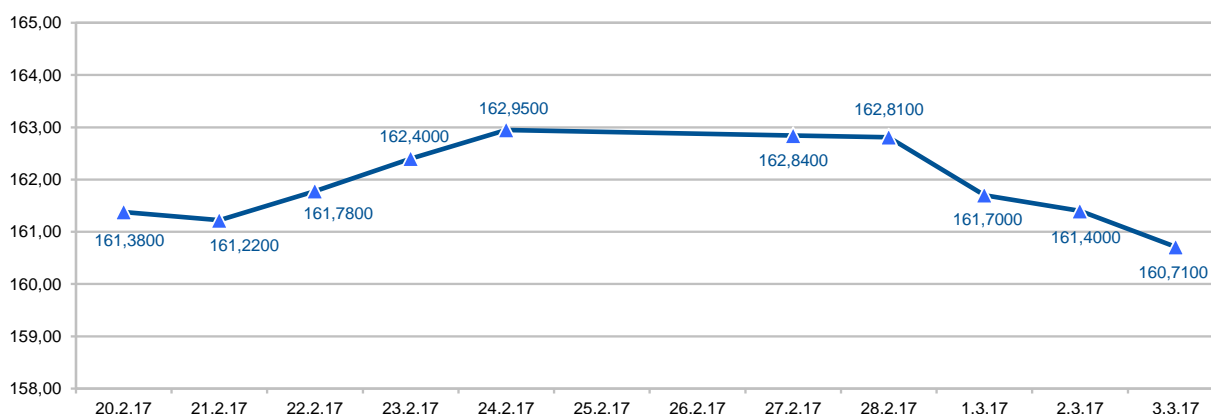
	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
I Stopa rasta BDP, Q/Q, anualizovano, (28.2.2017)	Q4 S	2,1%	1,9%	1,9%
II Stopa rasta ličnih primanja, M/M (1.3.2017)	Jan.	0,3%	0,4%	0,3%
III <i>ISM</i> indeks neproizvodnog sektora, (3.3.2017)	Feb.	56,5	57,6	56,5

Izvor: Bloomberg LP.

2.2. Državne obveznice Nemačke

Cena fjučersa na desetogodišnje nemačke obveznice

(dnevni podaci)

Izvor: Bloomberg LP

Tokom izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica ročnosti preko godinu dana su se povećali. Prinos dvogodišnje nemačke državne obveznice povećan je za jedan bazični poen, sa -0,82% na -0,81%, prinos petogodišnje nemačke obveznice povećan je za pet bazičnih poena, sa -0,47% na -0,42%, dok je prinos desetogodišnje nemačke državne obveznice takođe povećan za pet bazičnih poena, sa 0,30% na 0,35%. U tom periodu prinosi francuskih državnih obveznica zabeležili su pad prinosa. Do ovakvog kretanja prinosa došlo je usled smanjenja političkih rizika pred održavanje predsedničkih izbora u Francuskoj u aprilu, kao i rasta očekivanja da bi FED na narednom sastanku mogao da poveća raspon referentne kamatne stope.

U ponedeljak, 20. februara, prema proceni Bundesbanke, snažan rast nemačke ekonomije će se nastaviti i u narednim mesecima zahvaljujući značajnom rastu aktivnosti u industrijskom i građevinskom sektoru. Ipak, iz Bundesbanke upozoravaju da su cene nekretnina u velikom gradovima u Nemačkoj precenjene za 15% do 30%, što bi moglo da poveća otpor prema merama ekspanzivne monetarne politike ECB, koji već postoji u Nemačkoj. Tog dana objavljeno je da je indeks poverenja potrošača u zoni evra u februaru, prema preliminarnim podacima Evropske komisije, smanjen na -6,2 (očekivano -4,9) sa -4,8 u januaru. Iako se beleži pad vrednosti indeksa u februaru, nakon rasta u prethodnim mesecima, on je i dalje značajno iznad dugoročnog proseka (-14,2 za poslednjih deset godina) i ukazuje na rast optimizma kod potrošača u zoni evra. Narednog dana objavljeno je da je kompozitni *PMI* indeks u zoni evra, prema preliminarnim podacima za februar, imao vrednost od 56,0 (očekivano 54,3), nakon 54,4 u prethodnom mesecu, što znači da se može očekivati snažan rast ekonomske aktivnosti u zoni evra u prvom delu godine. *PMI* indeks usluga bio je na nivou od 55,6, iznad očekivanja i vrednosti u januaru (53,7), dok je *PMI* indeks proizvodnog sektora iznosio 55,5, takođe iznad očekivanja (55,0) i vrednosti u januaru (55,2). Snažan rast *PMI* indeksa beleži se i u dve najveće članice zone evra, Nemačkoj (56,1) i Francuskoj (57,0), uz rast komponente zaposlenosti, usled snažne tražnje i rastućeg optimizma kod potrošača i u privredi. Sredinom nedelje objavljen je i podatak o *IFO* indeksu poslovne klime u Nemačkoj, koji je u februaru bio na nivou od 111,0, iznad očekivanja (109,6) i vrednosti u prethodnom mesecu (109,9). Komponenta *IFO* indeksa koja se odnosi na trenutnu situaciju povećana je sa 116,9 na 118,4 (očekivano 116,6), dok je komponenta očekivanja bila na nivou od 104,0, više od očekivanja (103,0) i vrednosti u prethodnom mesecu (103,2). Nakon pada vrednosti *IFO* indeksa u januaru, u februaru je ponovo zabeležen rast ovog indikatora, što uz rast vrednosti *PMI* indeksa, ukazuje na snažan optimizam među privrednicima i nastavak solidnog ekonomskog rasta u narednim mesecima. Krajem nedelje, član ECB-a *Praet* rekao je da privredni rast u zoni evra još uvek nije dovoljno snažan da bi doveo do ubrzanja inflacije i dostizanja ciljanog nivoa (oko 2%), kao i da je uslovljen ekspanzivnom monetarnom politikom. Upozorio je da politički rizici i neizvesnost mogu negativno uticati na oporavak ekonomije u zoni evra. Takođe je rekao da mere monetarne politike daju rezultate, ali da je potrebno vreme da daju pun efekat.

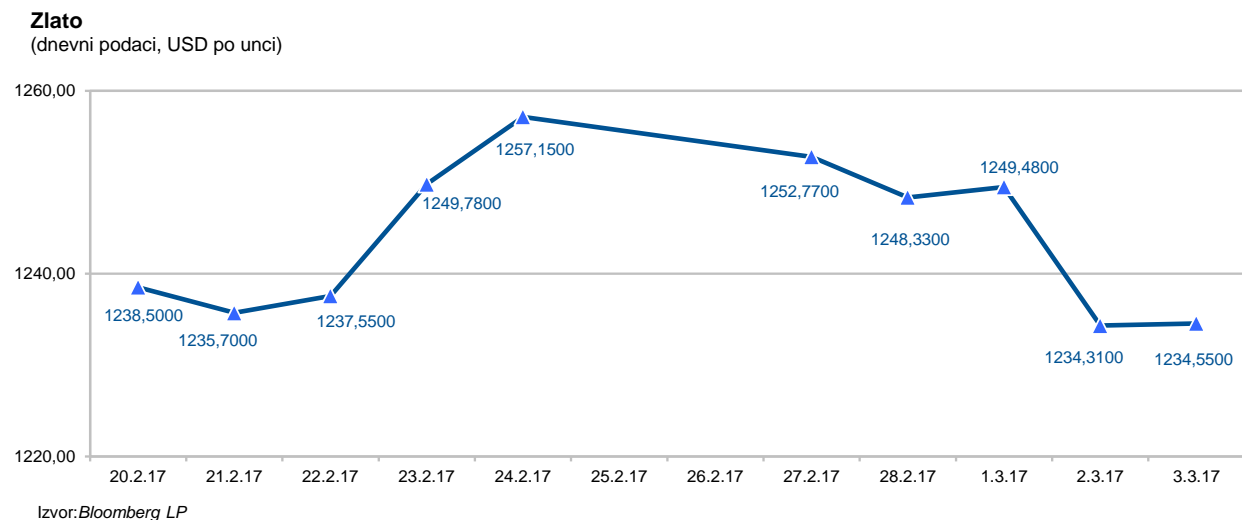
U ponedjeljak, 27. februara, prema podacima Evropske komisije, indeks koji meri ekonomsko poverenje u zoni evra iznosio je 108,0 u februaru, iznad 107,9 iz januara i blago ispod očekivanih 108,1, što u slučaju da se ove vrednosti zadrže i u martu, ukazuje na rast BDP-a zone evra od 0,5% u prvom kvartalu. Rast vrednosti indeksa posledica je rasta optimizma u industrijskom i uslužnom sektoru, nasuprot smanjenju optimizma među potrošačima i unutar građevinskog i sektora maloprodaje. Komponenta ovog indeksa koja meri poverenje potrošača u zoni evra, prema finalnoj proceni za februar, iznosila je -6,2, u skladu sa prethodnom procenom i ispod podatka iz januara (-4,8). Prema podacima ECB-a, posmatrano u odnosu na isti period prethodne godine, kreditna aktivnost ka sektoru privrede (bez finansijskih institucija) je u januaru porasla za 2,3%, nepromenjeno u odnosu na decembar, dok je kreditna aktivnost ka sektoru stanovništva porasla za 2,2% (2,0% u prethodnom mesecu). Stopa rasta agregata M3, koji je indikator ekonomske aktivnosti u zoni evra, u istom periodu iznosila je 4,9%, iznad očekivanja (4,8%), ali ispod prethodno zabeleženog rasta od 5,0%. Tokom nedelje, objavljeni su i preliminarni podaci o inflaciji u Nemačkoj i zoni evra u februaru. Stopa inflacije u Nemačkoj, prema preliminarnoj proceni za februar, iznosila je 0,7% u odnosu na prethodni mesec (iznad očekivanih 0,6% i nakon -0,8% iz januara), odnosno 2,2% u odnosu na isti period prethodne godine (očekivano 2,1%; prethodno 1,9%), i nalazi se iznad 2% po prvi put u više od četiri godine. Stopa nezaposlenosti je u februaru ostala nepromenjena, na nivou od 5,9%, što je najniži nivo od ujedinjenja Nemačke 1990. godine. Prema preliminarnim procenama, stopa inflacije u zoni evra je u februaru iznosila 2,0% u odnosu na isti period prethodne godine, u skladu sa očekivanjima, nakon 1,8% iz januara, a rast inflacije posledica je, pre svega, viših cena energije. Bazna inflacija je u istom periodu bila nepromenjena, na nivou od 0,9%, te je razlika između dva pokazatelja inflacije na najvišem nivou od 2012. godine. Stopa nezaposlenosti u zoni evra iznosila je u januaru 9,6%, u skladu sa očekivanjima i prethodnim podatkom, i nalazi se na najnižem nivou od 2009. godine.

Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zemalja Evropske monetarne unije

	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
I <i>PMI</i> kompozitni indeks zone evra, preliminarno (21.2.2017)	Feb.	54,3	56,0	54,4
II <i>IFO</i> indeks poslovne klime u Nemačkoj, (22.2.2017)	Feb.	109,6	111,0	109,9
III Inflacija u zoni evra (2.3.2017)	Feb.	2,0%	2,0%	1,8%

Izvor: Bloomberg LP.

3. Zlato

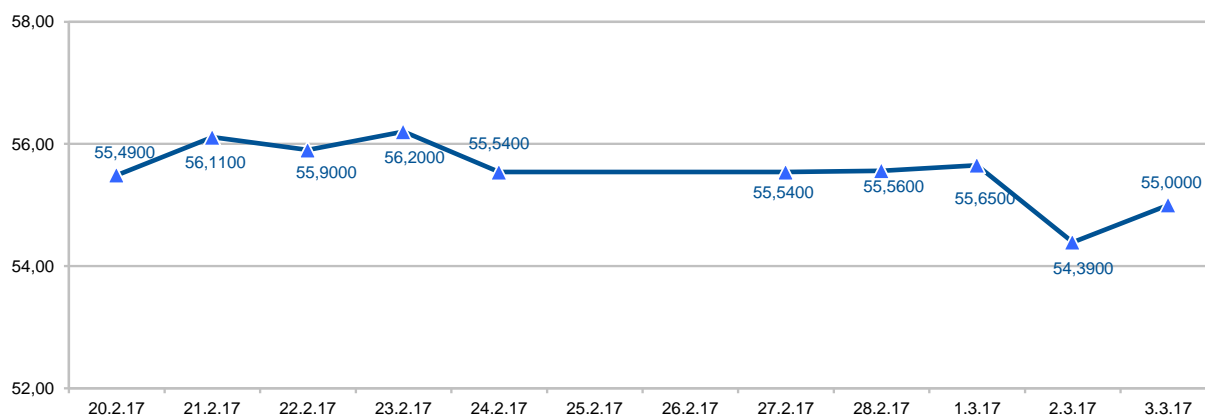
Cena zlata na početku izveštajnog perioda beleži rast u uslovima smanjene likvidnosti zbog praznika u SAD. Narednog dana, cena je najpre smanjena pod uticajem jačanja dolara, kao posledice rasta očekivanja da do povećanja kamatnih stopa od strane FED-a dođe na sastanku u martu, ali je deo tih gubitaka neutralisan nakon objave nešto slabijih ekonomskih podataka u SAD. Rast cene zlata nastavljen je do kraja nedelje, te je u toku prvog dela izveštajnog perioda cena porasla za 1,80%. Do rasta cene dolazi pre svega pod uticajem slabljenja dolara, nakon objave izveštaja sa sastanka FED-a održanog u februaru, koji je pokazao neizvesnost među kreatorima monetarne politike u pogledu politike nove administracije u SAD, kao i to da oni ne vide značajne inflatorne pritiske koji bi zahtevali agresivnije zatezanje monetarne politike, iako većina njih smatra da bi bilo odgovarajuće skorije povećanje kamatnih stopa, ukoliko zaposlenost i inflacija budu u skladu sa očekivanjima.

Nakon dostizanja najvišeg nivoa u poslednjih tri i po meseca, cena zlata na početku druge nedelje beleži pad, uporedo s rastom prinosa državnih obveznica SAD, što je potom nastavljeno nakon što je nekoliko članova FED-a svojim izjavama uticalo na rast verovatnoće povećanja kamatnih stopa u SAD na sastanku sredinom marta. Predsednik FED-a iz Njujorka *Dudley* izjavio je da očekuje rast kamatnih stopa u relativno bliskoj budućnosti, usled toga što trenutna situacija ide značajno više u prilog takve odluke, dok je predsednik FED-a iz Filadelfije *Harker* ponovio da očekuje tri povećanja kamatne stope u toku 2017. godine, ukoliko se nastavi napredak ekonomije SAD. Nakon neznatnog rasta cene sredinom nedelje, ona ponovo beleži pad pod uticajem jačeg dolara i povećanih očekivanja rasta kamatne stope u SAD u martu, nakon objave dobrih podataka sa tržišta rada SAD i optimističnih izjava članova Odbora guvernera FED-a *Brainard-a* i *Powell-a*. Druge nedelje izveštajnog perioda u celosti je poništen rast cene zlata iz prve nedelje, te je u toku kompletnog posmatranog perioda cena smanjena za 0,03%.

4. Nafta

Dated Brent OIL

(dnevni podaci, USD po barelu)

Izvor: Bloomberg LP

Na početku izveštajnog perioda cena nafte beleži rast, usled optimizma investitora u pogledu delotvornosti mera smanjenja proizvodnje od strane članica *OPEC*-a i drugih vodećih proizvođača nafte, iako su rast proizvodnje u SAD i konstantno visoke zalihe nafte ograničile dobitke. Rast cena nastavljen je i narednog dana, čemu je doprinela izjava generalnog sekretara *OPEC*-a *Mohammad Barkindo*-a, koji je na konferenciji u Londonu istakao da januarski podaci ukazuju na to da su članice *OPEC*-a koje učestvuju u sporazumu koji je na snagu stupio 1. januara 2017. godine, realizovale preko 90% planiranog smanjenja proizvodnje, te da će zalihe nafte biti smanjene u nastavku godine. Sredinom nedelje dolazi do pada cena nafte, usled smanjene tražnje kao posledice jačanja dolara, u kojoj je nafta denominovana. Narednog dana, cena nafte beležila je rast, ali je najveći deo tog rasta poništen nakon što su podaci u SAD pokazali da su zalihe sirove nafte porasle sedmu nedelju zaredom. Upravo su objava podataka o rastu zaliha, kao i podatak o rastu broja naftnih bušotina u SAD uticali na pad cena nafte poslednjeg dana, ali je uprkos tome cena u toku prve nedelje porasla za 0,82%.

U drugom delu izveštajnog perioda nije bilo bitnijih promena sve do sredine nedelje, uz blagi rast cena podržan izveštajima koji ukazuju na nastavak smanjenja proizvodnje nafte od strane članica *OPEC*-a i u februaru. Međutim, u četvrtak, 2. marta, cena nafte zabeležila je najveći dnevni pad (-2,26%) u toku posmatranog perioda, nakon objave podatka o rastu zaliha sirove nafte u SAD tokom protekle nedelje, koji je uprkos manji od očekivanog (1,5 mln barela u odnosu na očekivanih 3,1 mln barela), za posledicu imao dostizanje rekordno visokog nivoa zaliha od 520,3 mln barela. Na pad cena uticao je i podatak da je nivo proizvodnje nafte Rusije u februaru bio nepromenjen, nakon smanjenja proizvodnje u prethodnom mesecu. Već narednog dana, cena nafte porasla je za više od 1%, pre svega pod uticajem slabijeg dolara. U toku druge nedelje, cena je smanjena za 0,97%, dok je na kraju izveštajnog perioda cena bila niža za 0,16% u odnosu na kraj prethodnog perioda.